

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3124

Vragen van het lid **Poppe** (SP) aan de staatssecretaris van Defensie over *onvoldoende rust na wachtdiensten voor marinepersoneel*. (Ingezonden 20 mei 2009)

1
Wat is uw mening over het bericht «Amper rust na scheepswacht»?¹

2
Kunt u aangeven waarom de Koninklijke Marine zich niet houdt aan de Arbeidstijdenwet (ATW) en het Arbeidstijdenbesluit (ATB)? Wat is uw mening over marinepersoneel dat zich na wachtdienst beschikbaar moet houden voor andere/vervolgwerkzaamheden terwijl mariniers recht hebben op 11 uur aaneengesloten rusttijd conform de voorschriften van de ATW en het ATB? Bent u bereid de Koninklijke Marine aan te spreken op haar interpretatie van de toepassingscriteria van de Algemene uitzonderingsbepaling, zodat deze zich aan het ATB houdt?

3
Kunt u aangeven waarom de Koninklijke Marine in Den Helder er voor kiest om het ATB voor langere periodes buiten werking te stellen (Algemene uitzonderingsbepaling) dan gebruikelijk en noodzakelijk is?

4
Is het waar dat deze uitzonderingspositie wordt gebruikt

om personeelstekorten op te vangen? Zo ja, bent u van mening dat dit geen structurele oplossing kan zijn voor de openstaande vacatures? Zo nee, waarop zijn de signalen vanuit het personeel hierover richting VBM/NOV dan gebaseerd?²

5
Kunt u een overzicht geven van het aantal situaties waarbij na wachtdiensten de verplichte rustperiode niet in acht werd genomen? Hoe vaak komt deze situatie voor en wat is daarvan de reden?

6
Hoeveel aaneensluitende uren moet er tijdens de scheepswacht gewerkt worden? Heeft dit gevolgen voor het personeel voor wat betreft de alertheid bij volgende werkzaamheden na een (nacht-)wachtdienst en verhoging van de werkdruk? Zo ja, is er onderzoek gedaan naar mogelijke gezondheidsproblemen en nadelige gevolgen voor de kwaliteit van dat werk? Zo nee, bent u bereid een dergelijk onderzoek in te stellen? Zo nee, waarom niet?

7
Waarom is er geregeld geen rustaccomodatie beschikbaar voor personeel na afronden van de wachtdienst?³

8
Waarom wordt van personeel uit de wachtdienst deelname aan opleiding

en opwerking verwacht?³ Bent u van mening dat dit de concentratie en daarmee het opleidings- en opwerktraject niet ten goede komt?

¹ Noord-Hollands Dagblad, 13 mei 2009: «Amper rust na scheepswacht».

² Brief van vakbond VBM/NOV aan de voorzitter Bijzondere Commissie Koninklijke Marine d.d. 24 april 2009
http://www.vbmnov.nl/website/index.php?option=com_content&task=view&id=650&Itemid=41

³ Nieuwsbericht website VBM/NOV, 26 februari 2009
http://www.vbmnov.nl/website/index.php?option=com_content&task=view&id=630&Itemid=41

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **De Vries** (Defensie) (ontvangen 1 juli 2009) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 2936

1, 2, 3 en 5
De Arbeidstijdenwet (ATW) en het Arbeidstijdenbesluit (ATB) vormen de wettelijke basis voor arbeids- en rusttijden van defensiepersoneel. De defensieonderdelen, waaronder het Commando Zeestrijdkrachten, dienen zich te houden aan deze wettelijke bepalingen. Hieronder valt ook de verplichte rusttijd na een aanwezigheidsdienst (wachtdienst), als bedoeld in het ATB.

Artikel 2;4 van de ATW bevat voor Defensie een algemene uitzonderingsbepaling die het mogelijk maakt in bijzondere gevallen de arbeids- en rusttijdenregeling buiten werking te stellen. Dit is onder meer mogelijk tijdens varen, vliegen en oefenen en bij activiteiten die daar rechtstreeks betrekking op hebben. Gelet op de vragen over de hantering van deze uitzonderingsbepaling bij het Commando Zeestrijdkrachten, wordt nader onderzoek gedaan. Indien de uitkomsten van dit onderzoek daartoe aanleiding geven, zullen maatregelen worden genomen om oneigenlijk gebruik van de uitzonderingsbepaling te voorkomen.

4

De uitzonderingspositie wordt niet gebruikt om personeelstekorten op te vangen. Als het toepassen van de uitzonderingsbepaling samenvalt met personeelstekorten kan het door het betrokken personeel worden ervaren als een middel om dit personeelstekort op te vangen.

6

Voor wachtdiensten is er een verdeling tussen actieve en inactieve uren. Tijdens inactieve uren is men op een schip of bij de eenheid aanwezig om onder onvoorziene omstandigheden werkzaamheden te kunnen verrichten (bijvoorbeeld brandbestrijding), terwijl men voor het overige geen verplichtingen heeft. De samenstelling van het aantal actieve en inactieve uren blijft binnen de wettelijke begrenzing van de ATW. Er zijn geen aanwijzingen dat deze werkwijze een negatieve invloed heeft op de kwaliteit van de werkzaamheden of de gezondheid van de werknemer. Er is dan ook geen aanleiding voor verder onderzoek.

7

Op de betrokken locatie wordt sinds enige tijd een groot beroep gedaan op de beschikbare huisvesting. Vanwege de beperkte beschikbaarheid van de rustaccommodatie zijn er momenteel plannen in ontwikkeling voor uitbreiding hiervan.

8

In het kader van gereedstelling voor het varen (ook wel aangeduid als «opwerken») volgen bemanningsleden diverse opleidingen. Zij worden in teamverband vertrouwd gemaakt met

de procedures. Indien een team niet als geheel aan deze opleidingen kan deelnemen, is dit van directe invloed op het opwerken. Daarom betreft het Commando Zeestrijdkrachten ook personeel uit de wachtdienst bij het opleidings- en opwerktraject. Er zijn geen aanwijzingen dat wachtlopen de concentratie tijdens het opleidings- en opwerktraject in negatieve zin beïnvloedt.